

L'apuntes a l'optimisme?

L'escriptor holandès Gerbrand Bakker, autor de 'Deu oques blanques', parla amb els membres del club de lectura de la llibreria L'Espolsada, a les Franqueses del Vallès (Barcelona), durant la sessió dedicada a la seva novel·la. A la seva esquerra s'hi asseu Fe Fernández, propietària del local i artífex de la trobada.

ELS CLUBS DE LECTURA S'HAN CONVERTIT EN UN FENOMEN. PERÒ NO TOTS SÓN IGUALS. AL DE LA LLIBRERIA L'ESPOLSADA HI ASSISTEIX FINS I TOT UN PREMI LLIBRETER. EL SECRET: ENTUSIASME

LLEGIR

descobrir

DISFRUTAR

compartir

TEXT IMMA MUÑOZ FOTOS ANNA MAS

JA SÓN MOLTES, CADA DIA MÉS, LES PERSONES que pensen que una activitat tan solitària com la lectura, compartida pot ser molt millor. Ho diuen les poques xifres exactes de què disposem, i ho corrobora el que podem descobrir amb una miqueta de curiositat i un buscador d'internet: el 2013 han funcionat més de 300 clubs de lectura a les biblioteques de la xarxa de la Diputació de Barcelona, en què han participat més de 7.000 persones. I els números es disparen quan constatem que moltíssims col·legis i instituts, centres cívics, associacions de veïns, llibreries de tota la vida i de nou encuny i fins i tot bars també han organitzat cites per posar en comú les emocions i reflexions suscitées per un llibre. N'hi ha per a tots els públics o per a franges d'edats molt concretes, alguns en què el gènere és la característica fonamental i altres en què només és un accident, centrats en una àrea temàtica o oberts a qualsevol tema... Tants com interessos tinguin els que els organitzen i els que en disfruten. Però tots comparteixen un objectiu: que la gent llegeixi més i millor.

"A mi el que més em satisfà d'haver posat en marxa aquestes sessions mensuals és haver aconseguit que gent que potser llegia un llibre a l'any ara en llegeixi almenys 11", explica Fe Fernández. Ella és la propietària de la llibreria L'Espolsada, a les Franqueses del Vallès (Barcelona), i l'artífex d'un club de lectura que ha acon- →

“Hi ha un clima especial, com una petita família”, diu la llibretera Fe Fernández

19.30h *Una llibreria molt viva.* L'Abril llegeix un llibre a la zona infantil de L'Espolsada. Després de tancar, a les vuit, començarà el club de lectura.

19.30h *Preparant l'escenari.* La Remei i la Marta, les primeres a arribar, ajuden la Fe (al centre) a condicionar l'espai perquè hi càpiga tothom.

20.10h *Treball en grups.* Els membres del club posen en comú les seves reflexions per elaborar les preguntes que li formularan a l'autor.

→ seguit, sense cap més mitjà que el treball i l'entusiasme d'aquesta traductora reconvertida en llibretera, que reputadíssims escriptors, editors i traductors hagin fet un espai en les seves atapeïdes agendes per compartir una vetllada amb ella i els seus incondicionals.

Ho han fet, i més d'una vegada, autors com Jordi Puntí, Màrius Serra, Blanca Busquets, Marina Espasa i Eduard Márquez i membres de l'*star system* de l'edició independent com Enrique Redel (Impedimenta), Luis Solano (Asteroide) i Valeria Bergalli (Minúscula). I es disposa a fer-ho Gerbrand Bakker, ni més ni menys que el guanyador del premi Llibreter 2012, un dels guardons més prestigiosos de Catalunya, ja que no respon als interessos de cap editorial, sinó al criteri dels llibreters. Amb el seu últim llibre, *Deu oques blanques*, acabat de publicar per l'editorial barcelonina Raig Verd, s'enfrontarà a una trentena de lectors atents que han disseccionat minuciosament la seva novel·la. Hi ha emoció per conèixer-lo.

“JO VAIG SER MEMBRE DEL JURAT que li va donar el premi Llibreter. I avui fa just un any, i això l'hi vull dir, dedicàvem la sessió del club al llibre amb què el va guanyar: *A dalt tot està tranquil*. ¿Qui m'havia de dir a mi que un any després el tindria aquí assegut?”, exclama Fernández mentre condiona la llibreria, amb l'ajuda de la Remei i la Marta, les primeres lectores que han desembarcat a L'Espolsada. S'han d'enretirar taules i prestatgeries per fer espai i formar el gran cercle de cadires plegables on s'asseuran els membres del club. Aquí tothom s'arremanga. A mesura que van arribant els participants, s'apunten a la tasca de transformar la llibreria en àgora, entre efusives salutacions, relats de les últimes novetats vitals i preguntes pels que encara no han arribat. Són més que companys de lectures: han sorgit amatsats.

“S'ha creat un clima molt especial. Això és el que té el negoci de proximitat, que acabes fent una petita família”, diu la llibretera. “Llibretera de capçalera”, com l'anomena en Joan, un dels tres homes del club –“molt bons lectors i molt fidels, però només tres”, postil·la Fernández–. “Prescriptora”, la defineix Laura Huerga, l'editora de Bakker, que és part fonamental en la sessió. D'ella va sorgir la idea d'incloure aquest acte en la minigira promocional de tres dies que li ha muntat a l'escriptor holandès, amb itinerari Barcelona-Madrid-Granollers-les Franqueses. “Doncs la veritat és que no recordo com va sorgir la idea –diu Huerga–. En el contacte del dia a dia amb els llibreters sempre neixen projectes. Devia sorgir en alguna conversa...”.

La relació entre Huerga i Fernández és el millor exemple del que aquesta última considera fonamental per a l'èxit de clubs de lectura com el seu: la complicitat entre editors i llibreters. “Quan vaig començar, el 2007, em va sorprendre veure que els dos col·lectius ens donàvem l'esquena, quan resulta que anem al mateix vaixell. Però en aquest temps, suposo que per la crisi, molts editors han començat a ser conscients que ens necessitem, i s'han posat a la nostra disposició per portar a terme activitats com aquesta. I això és molt positiu per a ells, perquè les seves editorials es converteixen en una referència per als membres del club, que a vegades compren els seus llibres simplement perquè porten el seu segell. Per a ells, és una garantia. I això només s'aconsegueix establint aquesta complicitat”, diu Fernández. →

Només tres de la trentena de membres del club de L'Espolsada són homes

20.20h Esperant Bakker. La Victòria (esquerra), ultima amb l'Emilio i la Mercè la seva intervenció, en presència de dues espontànies i el seu gos.

20.40h El club al complet. Gerbrand Bakker escolta la presentació de Fe Fernández. La dissecció del seu llibre està a punt de començar.

22.40h Un premi merescut. Un parell d'hores després, últimes conclusions abans d'atacar un pica-pica que posarà el colofó perfecte a la vetllada.

➔ Ja són les vuit i, encara que estava previst que el club de lectura comencés a aquesta hora, la presentació prèvia del llibre de Bakker, a Granollers, s'ha allargat, i l'autor trigarà encara mitja hora a arribar. Hi ha un cert alleujament per aquest temps guanyat: la sessió serà en anglès, i els participants s'han organitzat en grups per posar en comú les seves reflexions. En cada un d'ells hi ha algú amb prou domini d'aquesta llengua per formular una pregunta col·lectiva a l'escriptor. De totes maneres, els diu Fernández, no s'han de preocupar: tant ella com l'editora de Bakker traduiran tot el que calgui.

L'activitat bull en cada un dels grups. Circulen llibres subratllats, notes, comentaris. Tots han llegit la novel·la, menys dues dones que s'han colat en un d'ells, atretes pel tràfec que es veia a través dels vidres de la llibreria. Estaven passejant el gos i s'han decidit a entrar-hi. Aquí tothom és benvingut. “Eh, aquesta pregunta l'anàvem a fer nosaltres!”, protesta un grup entre rialles. “Va, vinga, que se'ns tira el temps al damunt i no tindrem res en condicions...”, diu un altre.

LA PORTA DE L'ESPOLSADA S'OBRE i apareix per fi Gerbrand Bakker acompanyat de l'equip de Raig Verd. Hi ha un aplaudiment espontani i un moviment de cadires per formar el gran cercle que permetrà que tothom es vegi les cares mentre parlen. L'èxit d'assistència ha estat tan gran que alguns membres del club, format per 35 persones, han de seure en cadires de la zona infantil que gairebé no s'alcen dos pams de terra. A l'escriptor i la seva editora els han reservat les butaques d'honor. Fe Fernández s'asseu en un tamboret, del qual s'aixeca per fer la presentació i explicar a Bakker què són les paraules que es poden llegir en una pissarra. “Li he demanat a cada un dels assistents que m'enviés un correu amb la paraula que li ha suggerit la lectura del llibre. Aquesta llista és el resultat”, diu.

Així ha volgut treballar l'obra de Bakker. Cada un dels 11 llibres que tria per al club cada any, des de ja en fa cinc, té la seva pròpia documentació i metodologia de treball. Es nota que el que fa l'apassiona. “Només proposo llibres que realment m'hagin seduït. Si he de mobilitzar els lectors, necessito que el llibre m'hagi mogut a mi. No hi podria incloure un llibre per compromís. No el sabia defensar. I sentiria que estic fallant al club”, diu.

“Gerbrand sembla molt seriós [és cert: ho sembla], però no li tingueu cap por”, anima Huerga els assistents. I li fan cas: les preguntes se succeeixen a bon ritme. ¿D'on ve el títol? ¿Per què sempre ambientacions opressives? ¿És un escriptor metòdic? ¿Li agrada la solitud? Està esgotat pels tres dies de promoció, però se'l veu content, gratament sorprès de l'interès de l'audiència, i es va deixant anar a poc a poc. I la seva editora tenia raó: no se li ha de tenir cap por. No triguem a arribar les rialles.

Entrada la nit, l'auditori ha posat *Deu oques blanques* del dret i del revés, i l'aroma de l'embotit artesà i les croquetes casolanes ha engolit la discussió literària. Amb l'intel·lecte satisfet, és el torn de l'estómac. Mentre Bakker dedica llibres, es destapen les primeres ampelles. No tots els clubs de lectura acaben amb moviment de mandíbules, però sí que acaben tots, amb vi o sense, amb un brindis per la salut de la bona literatura i dels que de veritat l'estimen. **DOM**